

marienburg

Tijdschrift voor kritisch katholieken | nr.3 - juni 2009

De (geheime) vriendin van een priester

Het **geloof** van de gelovigen
heeft het laatste woord

Calvijn was voluit katholiek en
geen scheurmaker

Wie schrijft een eigen **Credo**?

Speciaal, extra ingevoegd:

SPOREN VAN GOD - *De religieuze en de hedendaagse missie in Nederland*

MARIËNBURG is een uitgave van de gelijknamige vereniging van kritisch katholieken en verschijnt vijfmaal per jaar.

Overname van artikelen is toegestaan mits voorafgaand contact met de redactie.

© 2009 Mariënbuurgvereniging

ISSN 0152- 56

Website

www.mariënbuurgvereniging.nl

Redactie

Lambert van Gelder, red.-secr. en eindredacteur
Leon Goertz, redacteur
Jacques van Leeuwen, redacteur
Damiaan Meeuwissen, redacteur

Redactie-adres

Per post: Archipelstraat 286, 6524 LR Nijmegen
Per email: redactie@mariënbuurgvereniging.nl

Medewerkers

Naast de redactie werkten aan dit nummer mee: Margriet Gosker, Alie van Leeuwen, Marcel Minnée (foto's), Huub Schumacher, Maria Straathof en Jo de Wit.

Vormgeving

N-ything Design, Boxmeer

Technische realisatie

Drukkerij Berne, Heeswijk

Abonneren

Abonnementsprijs € 15,- per jaar
Abonnement gecombineerd met lidmaatschap van de vereniging Mariënbuurg € 25,-
Lidmaatschap van de vereniging zonder abonnement: € 10,-
Abonnementenadministratie: zie Secretariaat
Betaling van contributie, abonnementen en giften via Rabobank 32.99.21. 568.

Bestuur Mariënbuurgvereniging

Erik Jurgens, voorzitter, 020-6761646
Tammo ten Berge, secretaris, 030-2284805
Dominic Brügemann, penningmeester, 0528-231730
Henk Baars, 020-6370221
Ruud Pragt, 0571-273428
Email: bestuur@mariënbuurgvereniging.nl

Secretariaat

Postbus 675 - 3800 AR Amersfoort
Tel. 033-4690070
Email: secretariaat@mariënbuurgvereniging.nl

3 KRITISCH
Redactioneel

4 HET GELOOF VAN DE
GELOVIGEN HEEFT HET
LAATSTE WOORD
Damiaan Meuwissen

7 CALVIJN WAS VOLUIT
KATHOLIEK EN GEEN
SCHEURMAKER
Margriet Gosker

SPECIAL:

SPOREN VAN GOD

*De religieuzen en de
hedendaagse missie in Nederland*
Drs. Tom J.S. Boesten

9 VRIJHEID &
VERANTWOORDELIJKHEID
Mariënbuurg Congres 2009

10 DE GEHEIME
VRIENDIN VAN DE
CELEBATAIRE PRIESTER
Maria Straathof

13 MARIËNBURG EN
EEN GELOOFSBELIJDENIS
Alie van Leeuwen

COLUMNS:

- 1** Schumacher
- 3** Op de Keper

Het volgend nummer verschijnt half september 2009. Bijdragen graag uiterlijk 3 augustus aan het redactie-adres.

KRITISCH

Dit is het derde nummer van deze jaargang van het vernieuwde *“Mariënborg – Tijdschrift voor kritisch katholieken”*. Het vorige was het tweede, maar in feite hebben we nooit een nummer 1 gehad, omdat dat technisch niet meer op tijd gerealiseerd kon worden. Om echter aan ons voornemen te voldoen om jaarlijks minimaal vijf nummers uit te brengen, hebben we dit jaar nummer 1 overgeslagen. We zijn inmiddels twee redacteuren rijker geworden, Leon Goertz en Damiaan Meuwissen, die hier hartelijk welkom worden geheten en die we in het volgend nummer aan de lezers zullen presenteren.

Dat eerste vernieuwde nummer is over het algemeen enthousiast ontvangen, zie bladzijde 8. Er waren evenwel nogal wat mensen die vielen over de formulering ‘kritisch katholieken’. Het is niet erg christelijk of katholiek om alles maar af te breken, vonden ze. Alsof dat de betekenis van ‘kritisch’ zou zijn. Volgens Van Dale betekent dat woord ‘het onderkennen van juist en onjuist, waarde en onwaarde’. Dat doet de Mariënborg-katholiek op elk gebied, kerkelijk evengoed als maatschappelijk. Volwassen en gewetensvol.

De website rkkerk.nl besteedde zijn gebruikelijke abonnee-enquête aan ons eerste nummer. Een kleine 600 mensen gaven hun mening. Sommigen blijken veel problemen te hebben met dat ‘kritisch’, noemden Mariënborg niet katholiek meer of vonden dat de bisschoppen er stelling tegen moeten nemen. Maar ruim de helft (54 procent) vond dat ‘onze kerk wel een weerwoord kan gebruiken’ en dat ‘veel zaken binnen de kerk snel aangepast moeten worden aan de huidige tijd’. En dat betekent voor ons, levend in die huidige tijd, dat wij niet zullen schromen om ook zogenoemde geloofswaarheden, dogma’s en zogenaamd onfeilbare uitspraken te toetsen op ‘waarde en onwaarde’. Heel bont maakte het het Katholiek Nieuwsblad, waarin een columnist Mariënborg omschreef als “een deftige club van postkatholieken, voor wie de AMB (de Acht Mei Beweging) blijkbaar te burgerlijk en niet zelfgenoegzaam genoeg was. De AMB was voor de geëmancipeerde middenstand, de Mariënborgvereniging voor de academische kak.” De columnist verbergt zich veiligheidshalve achter een oerkatholiek pseudoniem: ‘Pater Elias’!

Natuurlijk hebben wij in dit nummer ook een aantal startersfouten verbeterd, zoals (heel belangrijk!) het adres waar nieuwe abonnees zich kunnen melden (zie blz. 16). We hadden de lettergrootte van de artikelen afgestemd, dachten we, op wat oudere abonnees met leesbrillen. Nu blijkt menigeen te vragen: waarom zulke grote letters? Dat hebben we dan ook gewijzigd, waardoor we tegelijk wat meer ruimte hebben gekregen. En we zullen ons ervoor hoeden dat we met kleurvlakken onder de tekst het lezen al te zeer bemoeilijken.

Het doet ons genoegen dat wij ook weer in dit nummer een Special kunnen bijvoegen, “Sporen van God”, waarin de problematiek rond “de religieuzen en de missie in Nederland” op indringende wijze aan ons wordt voorgelegd.

Eigenlijk overbodig is het om te zeggen dat wij de lezers (M/V) uitnodigen om te reageren op wat ze lezen, hetzij omdat ze het er al dan niet mee eens zijn, hetzij om erop door te denken. Op bladzijde 15 bieden we een concrete mogelijkheid. Om tot een gezamenlijk inzicht te komen zijn de dialoog en het debat immers onmisbaar.

De principiële kwestie is of de formulering van de geloofsgemeenschap bij uitsluiting toekomt aan het zogenaamde kerkelijke leergezag.

HET GELOOF VAN DE GELOVIGEN HEEFT HET LAATSTE WOORD

Pas een jaar ben ik aangesloten bij Mariënborg en meteen al in de redactie van het blad! Omdat ik een concrete bijdrage wil leveren o.a. door te schrijven over hetgeen ons bezighoudt. Mij is opgevallen dat velen zich afzetten tegen de R.-K. Kerk, tegen de hiërarchie, het Vaticaan, de traditionele geloofsleer, de traditionele praktijk. Dat wist ik natuurlijk wel, er is reden te over voor kritiek op de R.-K. Kerk. De kwestie is echter hoe met deze kritische instelling om te gaan.

Hoe kan men kritisch blijven en toch ook barmhartig zijn? Ik weet het niet. Misschien is een bezinning op het geloof, dat ons bindt, een weg. Wat is geloven eigenlijk? Het antwoord op deze vraag hangt af van de context. In het dagelijks leven betekent geloven meestal, dat men iets voor waar aanneemt op gezag van een ander. Gezag verstaan als geloofwaardigheid: deze persoon kan ik geloven want hij is betrouwbaar, geeft correcte informatie, hij maakt een waarachtige indruk. Hetgeen men gelooft is niet bewezen. Wanneer men iets op wetenschappelijke of wijsgerige

gronden als 'zeker', 'evident' of 'waar' aanneemt, is er geen sprake van *geloven*. Geloof speelt alleen een rol wanneer de inhoud betrekkelijk onzeker is.

In ons dagelijks leven geloven we van alles en nog wat en dit kan ook niet anders, we kunnen niet alles zelf controleren. We geloven docenten, politici, journalisten, onze medemensen. Maar om deze zin van geloven gaat het *niet* direct bij het geloof in een religieuze of christelijke traditie. Daar is geloof een levenskeuze, een engagement van de hele persoon. Het gaat niet zozeer om een inhoud, leerstelling of betekenis (van een tekst), maar om de totale inzet voor een zaak, voor mensen. Christelijk geloof is een existentiële keuze, een ja-zeggen, een beamen van hetgeen aangereikt wordt. Deze visie op het geloof is uitgewerkt door kardinaal-aartsbisschop Karl Lehmann van Mainz en daarbij sluit ik mij aan. Dit is mijn *credo* in de betekenis van *credere* (religieus geloven). Deze visie op geloof staat natuurlijk ter discussie.

Niet vrijblijvend

Het christelijk geloof is geen willekeurige of vrijblijvende affaire. Maar hoe zit het dan: er zijn zoveel verschillende geloven? Waarom het ene wel en het andere niet? Het is onvoldoende te wijzen op het feit dat men binnen deze of gene religie geboren is. Dat zal best, maar er zullen toch goede gronden moeten worden aangevoerd. Die gronden betreffen veelal

de geloofwaardigheid van de bronnen (teksten, documenten, uitspraken of gedragingen; ook ouders of opvoeders).

Wanneer die geloofwaardigheid in redelijke mate aanwezig wordt geacht, kan in goed vertrouwen de geloofsact met betrekking tot de inhoud ervan worden voltrokken. Het voltrekken van die geloofsact is dan alleszins redelijk. De inhoud van het geloof is natuurlijk niet bewezen. Ware dat wel zo, dan zou van geloof geen sprake meer zijn.

De inhoud is misschien niet eens redelijk. Dat hoeft ook niet: *niet* de inhoud van het geloof, maar *het voltrekken van de geloofsact als zodanig* dient redelijk te zijn. Als redelijke eis wordt alleen gesteld, dat de geloofwaardigheid van de bronnen mag worden aangenomen en dat de inhoud van het geloof (hoewel misschien niet redelijk) in een redelijkerwijs te verantwoorden geloofsact kan worden beaamd. Aan het voltrekken van die act gaat dus nogal wat vooraf.

Daarmee raken we het lastige probleem van de verhouding van geloof en rede, waarop de encyclieken *Fides et Ratio* (van Johannes Paulus II, 1998) en *Deus Caritas Est* (van Benedictus XVI, 2005) betrekking hebben. De *inhoud* van het geloof behoeft dus niet per se redelijk te zijn. Zijn de verrijzenis, de eucharistie, de drieëenheid *redelijke geloofsinhouden?* Welk redelijk denkend mens zou deze leerstellingen kunnen verzinnen? Toch lijkt het redelijk om er in te *geloven*. Maar ook dit staat hier ter discussie. De betekenis van het Credo is recentelijk besproken in de Algemene Ledenvergadering (zie blz. 14-15 – *Red.*).

De geloofsinhoud

Ik kom nu bij de volgende vraag. Waar precies vinden we dezer dagen de inhoud van ons geloof? Persoonlijk blijf ik vasthouden aan de klassieke tekst van het Credo, zoals dat in de eucharistische liturgie wordt gezegd/gezongen. Dat is het eerste woord, maar zeker niet het laatste. Er worden nieuwe teksten ontworpen en daar zijn zeer ontroerende bij. Zo is er ook een document uit 2000, van de Congregatie van de Geloofsleer (toen nog onder de directie van kardinaal *J. Ratzinger*, thans paus Benedictus XVI), waarin de traditionele geloofsleer is neergelegd.

De principiële kwestie is nu of de formulering van de geloofsinhoud bij uitsluiting toekomt aan het zogenaamd kerkelijk leergezag, of dat tegenwoordig ook de gelovigen zelf (het gewone kerkvolk) op dit punt een inbreng of stem heeft. Ik krijg de indruk dat velen dit laatste bepleiten en erop wijzen dat de traditionele tekst van het Credo bijvoorbeeld weinig voor de gewone mensen betekent.

Ik maak twee opmerkingen. De eerste is dat ik meen dat de klassieke teksten (het Credo en het document uit 2000) nog steeds een eminente waarde hebben omdat ze de mens eventjes loskoppelen van de dagelijkse leefwereld en een ander perspectief bieden. Noem dit maar de verrijzenis van ieder van ons, het eeuwig leven. Natuurlijk kan dit inzicht worden misbruikt om de mensen te manipuleren of klein te houden, zoals Marx terecht liet zien. Maar daarmee is de zaak zelf niet buiten

de orde gesteld. Het kan zeer troostrijk zijn de Goede Boodschap af en toe ook eens vanuit het perspectief van de eeuwigheid te proeven. Mystiek is een wezenlijk onderdeel van ons christen-zijn (en dit is, tussen haakjes, de grond van mijn gehechtheid aan het Gregoriaans).

Wegwijzende taak

Ten tweede zou ook ik menen dat aan het gewone kerkvolk (wat een akelige neerbuigende uitdrukking eigenlijk!) een grotere inbreng dient toe te komen. Bijvoorbeeld bij het verkiezen van een nieuwe pastor, zoals de Dominicanen hebben voorgesteld. Maar vooral ook bij het nader articuleren van de inhoud van het geloof tegen de achtergrond van de klassieke leerstukken. Niet dat de individuele geloofsbeleving het laatste woord heeft, dat lijkt me niet het geval te zijn. Maar waarschijnlijk heeft wel het *geloof van de gelovigen* het laatste woord. De kerkelijke hiërarchie heeft op dit punt slechts een dienende, namelijk wegwijzende taak. De hiërarchie *nodigt ons uit* dit of dat zus of zo te geloven. Meer niet. Het kerkelijk gezag heeft alleen een beslissende stem bij het vaststellen van een dogma: daar werkt de Heilige Geest. (Elders werkt de Geest natuurlijk ook, al zien we dit vaak niet, maar dat hoeft ook niet, het is immers een geloofspunt. De Geest waait toch wel waar hij wil). *Het geloof van de gelovigen* – conform het geweten beleden en verwerkelijkt: daar ligt het laatste woord. Maar goed, ook dit staat ter discussie. Voorzitter Erik Jurgens nodigt ons immers voortdurend uit binnen Mariënborg in debat te gaan!

Sinds vorig jaar oktober hebben we een Calvijnyaar. Alle media hebben zich al op hem geworpen, zodat op de eigenlijke dag van zijn vijfhonderdste verjaardag (10 juli a.s.) de meeste al uitgepraat zullen zijn. Menigeen heeft al zijn eigen C-factor getest. Maar de hoge C-factor van Calvijn zelf moet veeleer toch afgeleid worden van ‘Catholica’.

CALVIJN WAS VOLUIT KATHOLIEK EN GEEN SCHEURMAKER

De oecumenische toenadering heeft ons als protestanten geleerd, dacht ik, dat het nog niet zo kwaad is eens wat extra aandacht te schenken aan een inspirerende gelovige als Calvijn. En nu zijn sommigen, onder wie de bekende katholiek Antoine Bodar, ons komen vertellen, dat een jaartje Calvijn-viering niet zou mogen. Ik geef het toe: Calvijn zelf zou hen ogenblikkelijk gelijk geven. Hij sprak bijna nooit over zichzelf.

Maar ik ben een gelijkhebberige protestant en ik geef grif toe, dat ik graag gelijk krijg als ik het ook heb. En als het gaat over Johannes Calvijn als man van de kerk dan durf ik wel te zeggen, dat hij niet onderdoet voor menige paus. Calvijn was beslist geen scheurmaker, maar een voluit katholiek en oecumenisch theoloog, die vóór alles de eenheid van de kerk wilde dienen.

Er zijn inmiddels heel wat publicaties verschenen onder de veelzeggende titel: *Calvinus Oecumenicus*. Met oecumene bedoel ik geen soft sausje in de trant van: iedereen even lief en alle katjes grijs! En ook niet tot elke prijs. Daar is Calvijn de man niet naar. Maar hij streefde wel met al zijn kracht naar de eenheid van de kerken. Aanvankelijk hoopte hij echt op een reformatie van de eigen katholieke kerk van zijn dagen.

De kerk van Christus is volgens Calvijn katholiek, "omdat men geen twee of drie kerken kan vinden, zonder dat Christus wordt verscheurd en dat kan

niet." Men zegt wel dat Calvijn de splijting heeft bevorderd, maar dat is op zijn minst een eenzijdig uitspraak. Calvijn zelf heeft die beschuldiging altijd ferm van de hand gewezen. Voor hem staat vast dat wie de uiterlijke gemeenschap van de Kerk eigener beweging verlaat niet is te verontschuldigen (*Institutie* IV,1,19). Hij citeert daarbij Cyprianus: "Hoewel in de Kerk onkruid en onreine vaten gezien worden, mogen wij ons niet afscheiden. Want de aarden vaten te verbreken komt alleen aan de Here toe."

In zijn ogen was Rome zelf sektarisch – door zich af te wenden van Gods Woord en Christus te loochenen als enige Middelaar en het enige Hoofd van de ware Kerk. Zouden katholieken niet op zijn minst moeten toegeven, dat Rome door zijn reactie op de reformatoren (Trente) ook een zware schuld op zich geladen heeft?

Calvijn spreekt in zijn *Institutie* over de ware kerk, waarmee de eenheid onderhouden moet worden, want "zij is de moeder van alle vromen". Waar de verkondiging van Gods Woord met eerbied wordt gehoord en de sacramenten niet verwaarloosd worden, daar ziet men de kerk. Niemand mag haar gezag verachten. Niemand mag de eenheid met haar verbreken en van haar afvallen. Want zij is de pijler en het fundament van de waarheid en het Huis Gods. Wie afvalt van de Kerk verloochent volgens Calvijn niet alleen God, maar ook Christus (*Institutie* IV, 1, 10). Zijn dat woorden van een kerkbreker?

De eenheid van de kerk fundeerde Calvijn in Christus als het enige Hoofd van de kerk. Van daaruit werkte hij volhardend aan de zichtbare eenheid van alle reformatiekerken die met deze grondslag instemden. Daarbij was de gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift essentieel. Aan de eenheid die Calvijn

nastreefde lag de goddelijke drie-eenheid ten grondslag en Christus als onze enige Zaligmaker door genade alleen. Was het pauselijk ambt inderdaad hét breekpunt, zoals wordt beweerd? Neen. Ook het bisschopsambt was voor Calvijn zeker geen breekpunt voor de eenheid. Hij zette zich wel af tegen Rome, maar niet tegen de ambten op zichzelf. Waar hij zich tegen afzette was de manier waarop het pausdom en het bisschoppelijk ambt in zijn dagen functioneerden. Ook zette hij zich af tegen de gedachte, dat het bisschopsambt gefundeerd zou zijn in de apostolische successie: "Het voorwendsel van de opvolging is ijdel, indien de nakomelingen niet de waarheid van Christus, die ze door de hand van hun vaders ontvangen hebben ongeschonden en onbedorven bewaren en daarin voortdurend blijven" (*Institutie* IV,2,2). En verder had hij weinig op met protestantse vrijdenkers, die de eenheid van de kerk lieten schieten: "Katharen, Donatisten en Wederdopers schijnen soms te denken, dat zij verder gevorderd zijn dan anderen. Als ze zien dat het evangelie geen vrucht draagt bij wie de verkondiging gehoord hebben, dan oordelen zij meteen dat daar geen kerk is." (*Institutie* IV,1,13). Als men ons verwijt, dat wij als protestanten die eenheid hebben verzaakt en verloren, dan geef ik dat toe en dan sta ik met beschaamde kaken. Maar ik voeg er wel aan toe, dat dit een schuld en een last is van heel de kerk van Christus en dat dit verwijt niet eenzijdig aan ons als protestanten gericht kan worden en ook zeker niet aan het adres van de voluit katholieke en op eenheid bedachte Johannes Calvijn.

Dr.M. Gosker is PKN-predikante in Venlo. Zij is oud-redactrice van (de voorganger van) dit blad.

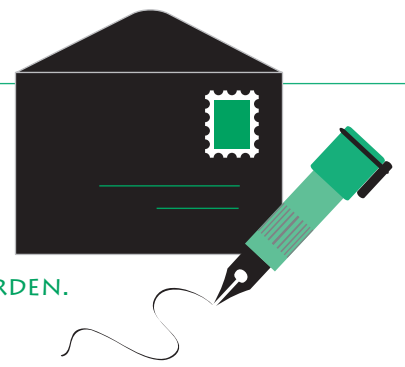
VERDER LEZEN OVER CALVIJN:

- CALVIJN HANDBOEK** door H. Selderhuis, red. (650 blz.)
- JOHANNES CALVIJN, ZIJN LEVEN, ZIJN WERK** door J. Klok, red.(385 blz.)
- CALVIJN EEN MENS** door H.J. Selderhuis (335 blz.)
- MET CALVIJN HET JAAR DOOR** met dagspreuken (160 blz.)
- 365 DAGEN MET CALVIJN** passages uit zijn dagboek (385 blz.)
- VAN CALVIJN TOT CALVINISME** een luisterboek (2 cd's)
- CALVIJN GEBEDEN** 75 gebeden gebundeld (80 blz.)
- CALVIJN PSALMEN** twee delen commentaar (1900 blz.)
- CALVIJN ALS PREDIKER** door Steven Lawson (150 blz.)

TENTOONSTELLING "Calvijn en wij"

Nog t/m 31 oktober is de tentoonstelling "Calvijn en wij" te bezoeken in de Grote Kerk te Dordrecht. Adres: Lange Geldersekaade 2. Openingstijden Zo 12.00-16.00, Ma gesloten, Di t/m/ Za 1030-16.30. Toegang gratis.

PER POST OF E-MAIL VERWELKOMT DE REDACTIE REACTIES EN BIJDAGEN VAN DE LEZERS. ZIJ BLIJFT EVENWEL HET RECHT HOUDEN DEZE AL DAN NIET OF SLECHTS GEDEELTELIJK TE PLAATSSEN. EN PLAATSING BETEKENT NIET PER SE, DAT DE REDACTIE MET HET GESCHREVENE INSTEMT. IDEALE LENGTE: 200 À 300 WOORDEN.

Gefeliciteerd, en mijn compliment met de nieuwe uitgave van de Mariënborg. Dit is de richting die wij moeten volgen. Ik heb mijn contributie verdubbeld. Veel succes!

Hans Hofhuis

Zo, dat tijdschrift ziet er goed uit! Inlegbladen ook, bon voor abonnement ook. Hier is goed over nagedacht. Daar kunnen we mee voor de dag komen.

Cornel Al-Spijkerboer

Mijn complimenten voor het eerste nummer van ons vernieuwde blad 'Mariënborg'. Met het artikel van van dr. Joris Vercammen hebt u duidelijk de culturele aspecten belicht: 'Het oude pastorale plaatje past niet meer'. Het tilt de situatie waarin wij als kerk verkeren ver boven het niveau van de bekende ergernissen (gedrag van personen, achterhaalde regels en voorschriften, incidenten, enzovoort). En voorzover het artikel van Vercammen dat nog nodig zou hebben, voegt Maria Straathof er met haar artikel over 'Mevrouw de bisschop' heldere illustraties aan toe, bijvoorbeeld over de noodzaak dat een priester kan voorzien in haar/zijn levensonderhoud.

Julie Feldbrugge

Ik ben 82 jaar oud en niet zo handig met de PC en kan u mijn mening niet op die manier laten weten. Maar ik ben er trots op dat Mariënborg doorgaat en in de kerk een democratisch en een eerlijk omgaan met elkaar duidelijk voorstaat. Om die reden wens ik u succes en veel medestanders.

M.M. Scholte-Schoen

Hartverwarmend en hartstikke goed. Modern, gedurfd en uitdagend. Proficiat, veel dank en veel succes.

Ties van Kerkhoff

Als contactpersoon van Mariënborg voor Heemstede en omgeving, stel ik vast dat de laatste uitgave van ons Tijdschrift wat betreft de promotie van het nieuwe beleid onder leiding van Erik Jurgens, een schot in de roos is!

Theo van der Pas

De web-enquête van rkkerk.nl naar aanleiding van het eerste 'Mariënborg'-nummer leverde 54% positieve reacties op, zeg gezond-verstand-katholieken. En dat

voor zo'n oerconservatieve website zoals de volgorde van de in te vullen stellingen wel liet zien. Anderzijds zie je ook maar weer hoe relatief polls als deze zijn en hoe gemakkelijk iets dergelijks te beïnvloeden is. Wij bezondigen ons er nu ook aan, maar ja: het is voor het goede doel, zullen we maar zeggen. Succes en ik hou het in de peiling.

Frans Krikhaar

Mijn complimenten voor de overwegend goede lay-out en leesbaarheid van het tijdschrift. Graag zou ik zien dat zoveel mogelijk letterdruk en achtergrondkleur leesbaar blijft. Zwart op een grijze achtergrond bijvoorbeeld is voor velen slecht leesbaar. Ik denk dat een heldere, duidelijke lay-out voor velen een genoegen is. Dit blad steekt wat dit betreft erg gunstig boven andere bladen uit.

Marij van Berlo

Gefeliciteerd met de nieuwe lay-out van 'Mariënborg'. Ziet er al een stuk beter uit, alhoewel wat minder glossy dan wij in eerste instantie voor ogen hadden, wellicht. Maar hoe dan ook een stap in de goede richting.

Sylvia Grevel

Zou het niet beter zijn om de katholieke boel maar te laten aan anderen. Gedoopten zijn toch al in de minderheid, priesters komen er niet meer. Ik denk dat vrouwenwijding al niets meer uithaalt. Ik denk niet dat het storm zal lopen. Getrouwde priesters ook al niet. Geroepen door de gemeenschap zou nog wel eens zinvol kunnen zijn. Dat weet ik niet. 'Kerk' is te veel eer, daar bedanken de meeste mensen voor. Toch maar hopen dat het allemaal goed gaat komen. Maar de wereld gaat veranderen. Bisschoppen, kardinalen, priesters gaan komen en gaan weg. Wat overblijft is de Jezus-beweging.

Ab Vink

Ik was nogal verwonderd tijdens de jaarvergadering een zo duidelijke reactie van instemming te krijgen op mijn interventie na de lezing van Tom Mikkers over de geloofsbelijdenis van de Remonstrantse Broederschap. Mij werd van verschillende kanten gevraagd dit toe te sturen. Dit zijn mijn uitgangspunten, als leidraad voor een oprecht en gelukkig leven: 1. Ik erken het bestaan van een mij overstijgende werkelijkheid. 2. Van die werkelijkheid maak ik zelf ook deel uit. 3. Ik wil de consequenties daarvan aanvaarden. 4. Welke die consequenties zijn is mij geleerd en voorgeleefd, ondermeer door Jezus van Nazaret.

Dick Wessels

Moest nog even kwijt, dat ik het laatste MV-nummer voortreffelijk vind, zeker het verhaal van Vercammen! Dank!

Fred Keesen

MARIËNBURG CONGRES 2009

VRIJHEID & VERANTWOORDELIJKHEID

Herbronning van ethische normen

Bij zijn aantreden als voorzitter van Mariënburg zette Erik Jurgens het openbare debat op de agenda. De kerkelijke leiding wil vaak geen debat aangaan met de gelovigen maar dat hoeft de gelovigen niet tegen te houden het debat met elkaar te voeren.

WAAROVER ZOU HET DEBAT MOETEN GAAN?

Drie thema's zijn actueel: de kerkelijke leerstellingen, de kerkelijke organisatie en de kerkelijke morele normen. Met **leerstellingen** kan gedacht worden aan het opstellen van een eigentijdse geloofsbelijdenis. In de recente Algemene Vergadering werd afgesproken te bezien of dat proces binnen Mariënburg opgezet zou kunnen worden. Op het terrein van de **kerkelijke organisatie** speelt de lopende discussie over 'Kerk en Ambt, onderweg naar een kerk met toekomst', de brochure uit 2007 van de Nederlandse Dominicanen. Deze discussie is een voorzetting van een debat tussen de gelovigen onderling, omdat de kerkelijke leiding de discussie buiten de deur probeerde te houden. Mariënburg wil in het congres 2009 discussie oproepen over de reikwijdte van het leergezag van de r.-k.-kerk bij het stellen van **ethische normen**. Het congres kan argumenten opleveren waarmee kritisch katholieken zondig in eigen kring een discussie kunnen aangaan. Misschien leidt het tot een uitdaging aan kerkelijke autoriteiten, wetenschappers en pastores om actief om deel te nemen aan dat debat.

OPZIENBARENDE UITSPRAKEN. Het Vaticaan noemt vader Englaro een beul omdat hij zijn dochter een waardige dood laat sterven. Bisschop Cardoso Sobrinho excommuniceert de moeder en enkele dokters van een zwanger meisje van negen jaar vanwege abortus. De stiefvader die het meisje jarenlang misbruikte blijft buiten schot. Curiekardinaal Cañizares Llovera relateert het misbruik van kinderen op Ierse katholieke scholen onder verwijzing naar de abortuspraktijk. Bisschop Mixa vergelijkt vrouwen die aborteren met de mensenmoordenaars van het Derde Rijk. Pastoor Heffer uit Someren doet dat bij de dodenherdenking van 4 mei.

ZEDENPREEK OF BARMHARTIGHEID?

Het aanzien van onze r.-k.-kerk wordt hierdoor geschaad. Waar

is het goed voor? Wat is de legitimatie? Gelovigen worden hierdoor in verlegenheid gebracht. Moeten wij dit doodzwijgen of erover praten? Hebben kerkleiders een rol als zedenmeesters-zonder-barmhartigheid? *Waar blijft de barmhartigheid? Hoe staat het met het eigen geweten en met de eigen verantwoordelijkheid van mensen?*

INLEIDER. De inleiding wordt gehouden door *prof. dr. Paul van Tongeren*, hoogleraar wijsgerige ethiek in Nijmegen. Het onderwerp wordt dus benaderd vanuit het zelfstandige werkveld van de ethiek. Vervolgens leggen we een verbinding met verstrengeling tussen geloof en ethiek in de christelijke traditie.

STEMMEN MET DE VOETEN. We voeren het debat als een 'Lagerhuisdebat'. Daarbij debatteren de congresgangers met elkaar over stellingen. Het grootste deel van de congresgangers zal actief bij de discussie betrokken worden. Hoe werkt het? U ziet een stelling geprojecteerd op een scherm. Bijvoorbeeld: *Een kerkelijke zedenmeester-zonder-barmhartigheid moet uit zijn functie worden ontslagen.*

De voorstanders gaan aan de ene kant van de zaal zitten. De tegenstanders aan de andere kant van de zaal. Net als in het Engelse Lagerhuis zitten voor- en tegenstanders tegenover elkaar. De debatleider vraagt mensen hun keuze toe te lichten. Anderen kunnen daarop reageren. Wie van gedachte verandert sluit zich bij de andere kant van de zaal. U stemt met de voeten.

We zijn ons bewust dat sommigen slechthorend zijn of slecht ter been. We letten erop dat zij volop aan het Lagerhuisdebat kunnen deelnemen.

PLAATS EN TIJD. Het congres vindt plaats op **zaterdag 31 oktober** in Regardz Eenhoorn in **Amersfoort**. Op loopafstand van het station. Nadere gegevens volgen in september. Noteert u de datum in uw agenda.

De congrescommissie

Foto: Adrie de Jong-Otte, voorzitter van 'Magdala': "Onze bisschoppen roepen de vrouwen bij zich en zeggen dat ze de priester met rust moeten laten."

DE (GEHEIME) VRIENDIN VAN EEN PRIESTER

Volgens betrouwbare schattingen leven er op de wereld ca. 50.000 r.-k. priesters die niet meer functioneren, want ze werden door de kerkleiding uitgeschakeld toen ze besloten te trouwen. Met een vrouw, uiteraard, met wie ze tevoren natuurlijk al geruime tijd een relatie hadden, want je trouwt niet van de ene dag op de andere. Een relatie dus in het verborgene.

Momenteel zijn er wereldwijd zeker nog eens 50.000 celibataire priesters die ook zo'n vaste relatie hebben, meestal met een vrouw (in Nederland naar schatting enkele honderden). In Latijns-Amerika en Afrika is zoiets heel gewoon, kinderen inbegrepen. In het 'beschaafde' Westen schijnt dat nog steeds niet te kunnen, maar het gebeurt even goed. En dan moet het geheim blijven, want het mag niet van 'de kerk'. De gelovigen (en die vormen ook 'kerk!') hebben er meestal geen moeite mee, wanneer hun pastor een vriendin heeft. In godsnaam dan maar anoniem, dan hoeft de bisschop er niets van te zeggen.

De Nederlandse bisschoppen weten het natuurlijk best, maar spelen 'gekke Henkie', zolang het maar niet in de publiciteit komt. Maar wie zijn de dupe van deze schijnheiligheid? Die vrouwen. Ze worden door 'de kerk' hiermee dubbel gediscrimineerd: eerstens zoals alle vrouwen en tweedens als levenspartner. De kerkleiding is nog steeds niet verder dan het creationistisch bijbelsprokje van 'Eva met de appel', de verleidster.

Er zijn diverse verenigingen op wereldniveau die zich de benarde situatie van deze vrouwen aantrekken. In Nederland is dat 'Magdala'. Een interview met de voorzitter daarvan.

"De huidige priesteropleiding van jonge mannen schiet duidelijk tekort: die worden buiten deze wereld opgeleid voor een wereld die niet bestaat."

"Ik adviseer altijd: ga nooit zonder je partner naar de bisschop als die je oproept voor een gesprek. Jij hoeft je niet te verantwoorden, jij hebt niemand beloofd celibatair te leven. Laat het horen en zien: een relatie heb je met z'n tweeën." Soms, bekent Adrie de Jong-Otte (Rotterdam 1941), kost het haar moeite om niet cynisch te worden. Zoals wanneer bisschoppen tegen de priestervriendin zeggen: 'mevrouw, u moet geen relatie aangaan met een priester'. Of het geval van de priester die tijdens een strandwandeling tot drie keer toe zijn vriendin vraagt even de duinen in te lopen 'want er komen parochianen aan'. Of dat van de priester die de pastoraal werkster naar zijn vriendin stuurt met de boodschap dat hij de relatie vanaf nu als beëindigd beschouwt. "Het lijkt wel of er de afgelopen twintig jaar helemaal niets veranderd is." Twintig jaar geleden verscheen de eerste publicatie over Nederlandse vrouwen die een geheime relatie hadden of gehad hadden met een priester. Twee jaar later werd *Stichting Magdala – voor vrouw en priester* opgericht, om deze vrouwen te steunen in hun streven de relatie ook in het openbaar te beleven. Sinds negen jaar is Adrie de Jong daarvan voorzitter en actief voorvechtster. 'Magdala' geeft een kwartaalbrief uit, organiseert bijeenkomsten voor lotgenoten, biedt persoonlijke steun waar mogelijk en verwijst door indien wenselijk.

Wat maakt het voor vrouwen zo moeilijk om voor hun relatie uit te komen?

De Jong: "Het vrouwbeeld van de Roomse kerk is niet bepaald vrouwvriendelijk. Maagd, moeder of hoer, meer smaken zijn er niet. Vrouwen en priesters krijgen dat nog sterker opdrongen dan niet-gewijde mannen. Een jonge vrouw vertelde me dat haar priestervriend met zijn geestelijk begeleider over hun relatie had gepraat. 'En toen zei die biechtvader dat ik gevaarlijk was.' Daarom schamen vrouwen zich vaak al als de relatie nog maar in het stadium van verliefdheid is. Ze schamen zich voor zichzelf, voor de relatie, voor hun familie en vrienden. En waarvoor je je schaamt, daarover zwijg je. Ook de priestervriend ervaart schaamte, maar die betreft zijn 'zwakte', het toegeven aan de verleiding door een Eva. Door háár nabij-zijn, hoe vreugdevol ook, wordt hij gekweld door de angst voor verlies van status en van zijn baan. Hij bestrijdt die door zijn verantwoordelijkheid en de zorg voor de relatie op haar schouders te leggen."

Hoe maakt zo'n priester zijn geheime vrouw dan verantwoordelijk?

"Door haar zwijgen af te dwingen. 'Ze wil toch niet dat hij het werk moet opgeven waarvan hij zo houdt? Hij kan omwille van háár toch niet al die parochianen in de steek

laten? Om maar te zwijgen over hen teleurstellen? Later, misschien. Maar wil ze nu

echt dat hij nog een ander beroep gaat leren?' Dus heet ze zijn 'huishoudster', of 'huisgenoot', 'secretaresse' of 'een oude kennis'. Dus mag ze haar familie en vrienden alleen die vakantiefoto's laten zien waarop ze geen van beiden staan. Mag ze geen vriendinnen ontvangen in hun gezamenlijke huishouding. Winkelen ze alleen in een stad 200 kilometer verderop. Wat dat op termijn emotioneel met haar doet, wil hij niet horen. Niet zelden gebruikt hij daarbij een dreiging: als ze aan blijft sturen op openheid, zal hij de relatie verbreken."

Anno 2009 is ruim 80 procent van de katholieken in Nederland vóór opheffing van het verplichte celibaat. Waarom komen priesters dan niet gewoon voor hun liefdesrelatie uit?

"Dat zou geweldig zijn! En dat percentage lijkt het ook gemakkelijker te maken om dat te doen. Tegelijkertijd constateer ik steeds weer dat het rond die hele celibaatskwestie in

Nederland ijzig stil is; dat geen priester openlijk over deze arbeidsvoorwaarde uit 1139 (2e

Lateraans Concilie

stelde toen pas het celibaat verplicht – red.) met zijn werkgever discussieert; dat er geen priester is die het onderwerp tijdens een collegiaal treffen of overleg serieus ter sprake brengt.

Je vindt geen gelovigen die hun pastor uitnodigen 'uit de kast' te komen als hun duidelijk is wat er speelt. Want reken maar dat zulke relaties altijd bekend raken. Je hoort geen kritische vragen als de pastor meerdere vriendinnen tegelijk heeft of weigert zijn vaderschap te erkennen. Niemand die de priester vraagt zich te verantwoorden voor zijn gedrag tegenover de vrouw in kwestie. Of de man in kwestie, wat dat aangaat.

Als gelovigen volwassen worden, kunnen we de clericale eis 'practice what you preach' niet meer accepteren. Maar als volwassenen onder elkaar onze voorganger vragen of en hoe hij erin slaagt om in praktijk te brengen wat hij preekt – die stap zetten we nog steeds niet. Een kwestie van durf? Onverschilligheid? En waarom bevragen mondige gelovigen in Duitsland, Oostenrijk, Polen, Frankrijk en Zwitserland hun

Of het geval van de priester die tijdens een strandwandeling tot drie keer toe zijn vriendin vraagt even de duinen in te lopen 'want er komen parochianen aan'.

priesters wel in deze geest en Nederlandse niet?"

Vragen ook de bisschoppen hen niet om verantwoording?

"Die al helemaal niet! Ik heb nog nooit meegemaakt dat een bisschop een priester met een liefdesrelatie bij zich riep en hem vroeg, symbolisch gezegd, om zijn boordje in te leveren. Integendeel, onze bisschoppen roepen de vrouwen bij zich en zeggen dat ze de priester met rust moeten laten."

Onderhoudt Magdala contacten met de bisschoppen?

"Ik heb met verschillende bisschoppen gesprekken gehad over de gevolgen van de celibaatsverplichting voor vrouwen. Men heeft me aanhoord en zijn waardering uitgesproken voor het werk dat de Stichting doet. 'Uw goede werk', dat wel. Dat is wel een héél smalle basis om verdergaande contacten op op te bouwen. Eén bisschop heeft toegezegd godsdienstpsychologe dr. Anke Bisschops uit te nodigen op de priesteropleiding in zijn bisdom om te kijken naar de huidige scholing van priesters op het affectieve en sociale vlak. Die schiet steeds duidelijker tekort: die mannen worden buiten deze wereld opgeleid voor een wereld die niet bestaat."

Het lijkt wel alsof er in twintig jaar helemaal niets veranderd is, zei u. Wat is er niettemin wél veranderd?

Adrie de Jong: "Juist die priesteropleiding. Vanaf het midden van de jaren '90 worden de mannen zagezegd weer 'in eigen huis' opgeleid, volgens orthodoxe richtlijnen. Dat betekent: leer boven leven, ofwel regels boven ervaringen. Zeker wat relaties betreft, zowel die van de aanstaande pastor zelf als die van zijn beminde gelovigen.

Met die bagage komt hij in een wereld die hij niet kent en die niet op hem zit te wachten. Er zijn geen collega's meer om hem in te werken, te begeleiden en op te vangen bij tegenslagen. Hij wordt niet gezien zoals hij geleerd heeft zichzelf te zien; als een uitverkorene, ik durf wel zeggen: lid van een hogere kaste dan u en ik. Zijn werkgebied

Bisdom met haken en ogen

Stel dat je in financiële crisistijd directeur bent van autoshowrooms die zienderogen minder klanten trekken. Dan is het snoeien in het aantal verkooppunten geblazen, personeel samentrekken, enz. Iets soortgelijks zie ik momenteel bij de bisdommen gebeuren. Het aantal parochies wordt drastisch verminderd. Je zal maar bisschop zijn! De goede man, die natuurlijk denkt zoals hij nu eenmaal denkt, kan niet beter doen dan wat hij nu doet. Het slinkende priesteraantal, een leeg rakende kas, een afnemend aantal vrijwilligers dat in zijn spoor meedenkt: het noopt hem tot rigoureuze reorganisatie. Voor al zijn parochies heeft hij eenvoudigweg geen personeel meer. Fuseren dus. Maar zo'n parochiefusie is, zoals ik in De Gelderlander las, een "fusie met veel haken en ogen". Bij die haken en ogen denk ik terug aan vroeger thuis, toen ik in de keuken door de muren van de echtelijke slaapkamer heen vader hoorde zuchten als hij de haakjes van moeders korset niet goed in de oogjes kreeg. Dit soort toestanden zal wel de uitdrukking opgeleverd hebben dat ergens haken en ogen aan zitten. Nu kun je die dingen ook letterlijk opvatten en dan zorgen ze, als ze goed in elkaar grijpen, voor echte stevigheid.

Als ik, met die letterlijke haken en ogen in gedachten, naar de kerk kijk, dan moet gezegd zijn dat de haken en ogen in de aanpak van de bisdommen momenteel niet stevig genoeg in elkaar grijpen: één priester in een groot gebied waar in één kerk in het weekend eucharistie gevierd wordt. Wil je dat de haken en ogen wél goed in elkaar grijpen, dan zorg je ervoor dat de plaatselijke geloofsgemeenschap behouden blijft. Omdat daar echter financiële middelen ontbreken voor onderhoud van een priester, afdracht aan het bisdom en onderhoud van een – gezien het bezoekersaantal – veel te groot kerkgebouw, kun je overwegen kerken en pastorieën af te stoten of dusdanig te verbouwen dat ze voor meerdere doeleinden geschikt worden. Of waarom zou je voor een viering ook bijvoorbeeld niet in de aula van een school of een gemeenschapsgebouw kunnen samenkomen?

Mee eens.

Je zet dan niet meer alle kaarten op een grote sacrale kerkruimte, maar op de gemeenschap die samen wil komen. En uit je eigen gemeenschap leid je vrijwilligers op die de gang erin houden. Zij verzorgen de liturgie, de diaconie en zorgen ervoor dat er catechese gegeven wordt, daarvoor begeleid door de regionaal werkende pastorale beroepskrachten, en dat allemaal in dienst van een gezonde plaatselijke kerkopbouw.

In ieder geval blijft zo in elk dorp en elk stadsdeel tenminste die eigen geloofsgemeenschap behouden! Kan daar dan misschien één keer per maand eucharistie gevierd worden, de andere keren creëert men zelf andersoortige liturgische bijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld vieringen van Woord en Gebed waarin men zelf voorgaat, ook hierin begeleid door de regionaal werkende pastorale beroepskrachten.

Ik geloof heilig dat in een dergelijke opzet, met uitdrukkelijk behoud van de plaatselijke geloofsgemeenschappen, de haken en de ogen veel beter in elkaar grijpen, en bijgevolg aanzienlijk meer stevigte bieden dan in de opzet die de bisdommen bedacht hebben. Want aan deze laatste zitten veel haken en ogen, maar dan in de negatieve betekenis van het woord.

Huub Schumacher

is vele malen groter geworden. Drie parochies is gewoon, vijf geen uitzondering. Dat maakt de eenzaamheid van het beroep na de eerste jaren van enthousiasme heel groot en heel zwaar. In zo'n situatie is het conflict tussen zelfbeeld en werkelijkheid nog veel heftiger. Het aantal vrouwen dat, vaak na heel lang aarzelen, ons belt om haar verhaal kwijt te kunnen, neemt af. Maar de schade die ze hebben opgelopen door zijn orthodoxie, blijkt groter en gaat dieper dan ik me de jaren daarvoor kon voorstellen en dat doet pijn."

De auteur van bovenstaand artikel is freelance journaliste. De nodige informatie over de Stichting 'Magdala' is beschikbaar via de website www.magdala.nl

ZUSTER-ORGANISATIES VAN 'MAGDALA'

DUITSLAND

Initiatiefgroep vom Zölibat betroffener Frauen

FRANKRIJK

Plein Jour

GROOT-BRITANNIË

Seven-eleven

IERLAND

Bethany Revisited

ITALIË

Donne Co-Si

LUXEMBURG

Initiatiefgroep vom Zölibat betroffener Frauen

OOSTENRIJK

Leben mit einem Priester

VERENIGDE STATEN

Good Tidings

Apostles Wives' Club

ZWITSERLAND

ZöFra - Verein vom Zölibat betroffener Frauen

IN DE RUBRIEK 'OP DE KEEPER' PUBLICEERT MARIËNBURG BIJDAGEN VAN EENIEDER AAN EEN DISCUSSIE OVER IETS IN DE R.-K. KERK WAARVAN HIJ/ZIJ VINDT DAT DAAR NOG WEL EENS EEN HARTIG WOORDJE OVER TE ZEGGEN VALT. DAT KAN ZOWEL THEORETISCH ALS PRAKTISCH ZIJN, VAN ERFZONDE TOT DRIE-EENHEID, VAN GENADE VAN BIJSTAND TOT VERRIJZENIS, VAN DE VROUW ALS PRIESTER TOT EUCHARISTISCHE OECUMENE, YOU NAME IT! OM IEDEREEN DE KANS TE GEVEN VAN HAAR/ZIJN HART GEEN MOORDKUIL TE HOEVEN MAKEN, ONDERTEKENEN WIJ DEZE BIJDAGEN STEEDS MET EENZELFDE PSEUDONIEME AUTEURSNAAM. MET EEN CULTIVATOR WORDT EEN STUK LANDBOUWGROND LOSGEWOELD WAARNA HET WORDT GEPLOEGD EN INGEZAAID. – REDACTIE

Wils' beschikking

Toen de Nijmeegse hoogleraar Jean-Pierre Wils een half jaar geleden publiekelijk liet weten dat hij zijn lidmaatschap van de Rooms-Katholieke Kerk ingeleverd had, kon dat letterlijk een Wils-beschikking genoemd worden. De ethicus van de Radboud Universiteit had tot deze stap besloten naar aanleiding van de toenadering van het Vaticaan tot de ultraconservatieve Priesterbroederschap Pius X. Behalve deze druppel die nu de emmer van zijn 'woede en neerslachtigheid' deed overlopen, waren er al enkele eerdere druppels gevallen: dat protestantse geloofsgemeenschappen geen kerken genoemd konden worden, dat de paus ook al moslims zowel als joden had gekleineerd en dat hij die Afrikaanse condoom-uitschuiver had gemaakt. Emmer en maat waren vol: Jean-Pierre Wils, oud-student van Hans Küng, Belg van geboorte en nu woonachtig in Duitsland, stapte daar in Kleve naar de belastingdienst. Deze int in Duitsland via de inkomstenbelasting tevens de kerkbelasting van de kerkleden en boekt die dan door naar de kerken. Voor 30 euro was Wils uit de kerk uitgeschreven.

In Nederland gaat dat niet zo makkelijk. Wij kennen geen kerkbelasting, onze Actie Kerkbalans berust geheel op vrijwilligheid. Je kunt goed katholiek zijn en toch aan de kerk niets financieels bijdragen. Bovendien geldt als adagium, ook voor Wils trouwens, dat je, eenmaal katholiek gedoopt, lid bent van die kerk. Dat staat genoteerd in het doopboek. En je kunt je niet laten 'ont-dopen', hoewel in Engeland ene dr. John Hunt zich daar sterk voor maakt. Maar, zeggen de bisschoppen daar, de doop was indertijd een feit dat is opgetekend; dat kun je niet meer doorstrepen.

Eigenlijk kun je in ons land alleen maar privé, 'voor jezelf', je kerklidmaatschap opgeven, of het eventueel in familie- en vriendenkring bekend geven. Maar 'de' kerk zal dat een zorg zijn, want ook al kom je vanaf dat moment nooit meer naar de kerk, ze blijven je gewoon meetellen. Volgens het onderzoeksbureau KASKI komt minder dan tien procent van de gedoopten nog naar de kerk. De grote rest is alleen nog 'van huis uit' katholiek, maar niet meer 'van kerk uit'. Maar op basis van 'gedoopt is gedoopt' wordt toch nog altijd beweerd dat we in Nederland ruim vier miljoen katholieken hebben. Eerlijker zou het zijn wanneer de katholieke kerkleiders de verantwoorde telling van het KASKI zouden accepteren en erkennen dat tien procent van vier miljoen 400.000 is.

Cultivator

Algemene Ledenvergadering – een impressie.

MARIËNBURG EN EEN GELOOFSBELIJDENIS

De zonnige zaterdag van 25 april 2009 kon een aantal leden van de Mariënburg er niet van weerhouden de algemene ledenvergadering bij te wonen. Dit keer op een nieuwe locatie: vergadercentrum Hoog Brabant te Utrecht. Het was even zoeken, daar er op de valreep van vergaderruimte was gewisseld, maar zoekende als velen van ons al jaren zijn, kon ook dit obstakel overwonnen worden. Er waren 42 mensen, inclusief de bestuursleden en drie gasten.

Mede door de gedegen verslaggeving in de vorm van uitstekend gebundelde vergaderstukken, zowel financieel als tekstueel, konden alle agendapunten met grote betrokkenheid van de leden, en waar nodig een toelichting door het bestuur, worden afgehandeld. Het was een geanimeerde vergadering waarin niet alleen zorg voor de toekomst werd uitgesproken maar ook voorstellen op tafel lagen, die met opbouwende kritiek en/of opmerkingen van de leden tot besluitvorming konden worden 'afgehamerd'. U leest hier meer over, bijvoorbeeld op de website.

Het middagprogramma werd ingeleid door Tom Mikkers (1969). Van huis uit katholiek, stapte hij tijdens zijn theologiestudie over naar de remonstranten. Hij heeft gewerkt als remonstrants predikant en is sinds 2008 algemeen secretaris van de Remonstrantse Broederschap. Eén keer per week is hij nog predikant in Delft. Zijn thema was: *Geloofsbelijdenis: doe het zelf!* Dit naar aanleiding van de in 2006 tot stand gekomen nieuwe update van de geloofsbelijdenis van de Remonstrantse Broederschap. Na 1621 en 1940 is dit hun derde versie van de tekst. Na een uiteenzetting over het ontstaan van de Remonstrantse Broederschap ging de spreker inhoudelijk in op de recente belijdenis. Dat geen enkele belijdenis een onweersprekelijk gezag bezit, is naar remonstrants inzicht vanzelfsprekend. De bedoeling kan geen andere zijn dan in voorzichtigheid en liefde de weg te wijzen en voor te lichten. De aandachtsopbouw van de zes alinea's van de nieuwe tekst (hierbij integraal afgedrukt) is achtereenvolgens gericht op de mens, de Geest, Jezus, God, de mens, God en wereld. Op basis van deze tekst ontstond een levendige discussie over de eigen interpretatie van de belijdenis; over eigen inzet en kijken naar de maatschappij.

Tot slot gaf Tom Mikkers, aan de hand van een zogenoemd *Merkkompas* (ontleend aan het marketing-boek 'Internal branding in de praktijk' van Van Eck, Willems en Leenhouts, 2008) advies hoe je naar een organisatie, in dit geval de Mariënburg, kunt kijken. Waar sta je voor in je organisatie, hoe kijken buitenstaanders tegen je aan, welke middelen zet je in om je doel te bereiken? Kortom een stukje management, dat de moeite van het bestuderen waard is, zodat de Mariënburg een levende gemeenschap kan

blijven.

Als afsluiting van de dag werd het 'Lied aan de voet van de berg' (Oosterhuis) gezongen, waarna iedereen tevreden huiswaarts keerde. Al met al kan teruggekeken worden op een uitstekende jaarvergadering, waarbij in onderlinge verbondenheid werd bekeken hoe het afgelopen jaar is verlopen en hoe de lijnen kunnen worden uitgezet naar de toekomst. Inzet en bijdrage van de leden blijven hierbij van groot belang.

Mariënburg-voorzitter Erik Jurgens (l.) in gesprek met Tom Mikkers, algemeen secretaris van de Remonstrantse Broederschap en (r.) Jan Franssen, Commissaris van de Koningin in de provincie Zuid-Holland.

BELIJDENIS

(van de Remonstrantse Broederschap)

Wij beseffen en aanvaarden dat wij onze rust niet vinden in de zekerheid van wat wij belijden, maar in verwondering over wat ons toevalt en geschonken wordt; dat wij onze bestemming niet vinden in onverschilligheid en hebzucht, maar in wakkerheid en verbondenheid met al wat leeft; dat ons bestaan niet voltooid wordt door wie we zijn en wat we hebben, maar door wat oneindig groter is dan wij kunnen bevatten.

Door dit besef geleid, geloven wij in Gods Geest die al wat mensen scheidt te boven gaat en hen bezielt tot wat heilig is en goed, opdat zij, zingend en zwijgend, biddend en handelend, God eren en dienen.

Wij geloven in Jezus, een van Geest vervulde mens, het gelaat van God dat ons aanziet en verontrust. Hij had de mensen lief en werd gekruisigd maar leeft, zijn eigen dood en die van ons voorbij. Hij is ons heilig voorbeeld van wijsheid en van moed en brengt ons Gods eeuwige liefde nabij.

Wij geloven in God, de Eeuwige, die ondoorgronde liefde is, de grond van het bestaan, die ons de weg van vrijheid en gerechtigheid wijst en ons wenkt naar een toekomst van vrede.

Wij geloven dat wij zelf, zo zwak en feilbaar als we zijn, geroepen worden om met Christus en allen die geloven verbonden, kerk te zijn in het teken van de hoop.

Want wij geloven in de toekomst van God en wereld, in een goddelijk geduld dat tijd schenkt om te leven en te sterven en om op te staan, in het koninkrijk dat is en komen zal, waar God voor eeuwig zijn zal: alles in allen.

Aan God zij de lof en de eer in tijd en eeuwigheid.
Amen.

(Een uitgebreide beschouwing over de Remonstrantse Belijdenis, die op 10 juni 2006 officieel is geworden, is te lezen in "Een weg van Vrijheid". Daarin reflecteren diverse auteurs op alle delen van deze belijdenis.)

Uitg ng schrijf uw eig n g lō sb lijden is

De geloofsbelijdenis van de rooms-katholieken, het Credo, in vertaling de *Twaalf artikelen van het geloof* geheten, bestaat al sinds het Concilie van Nicea in het jaar 325. Deze tekst is typisch voor die begineeuwen van het christendom, toen er theologisch heel wat geruzied werd. In onze dagen is menigeen er niet tevreden meer over, blijkens opmerkingen als: 'het gaat alleen maar over God en eigenlijk nauwelijks over de mens' of 'waarom mocht die Pilatus wel in het Credo en de barmhartige samaritaan niet?' of 'waarom geen woord over de Bergrede?'

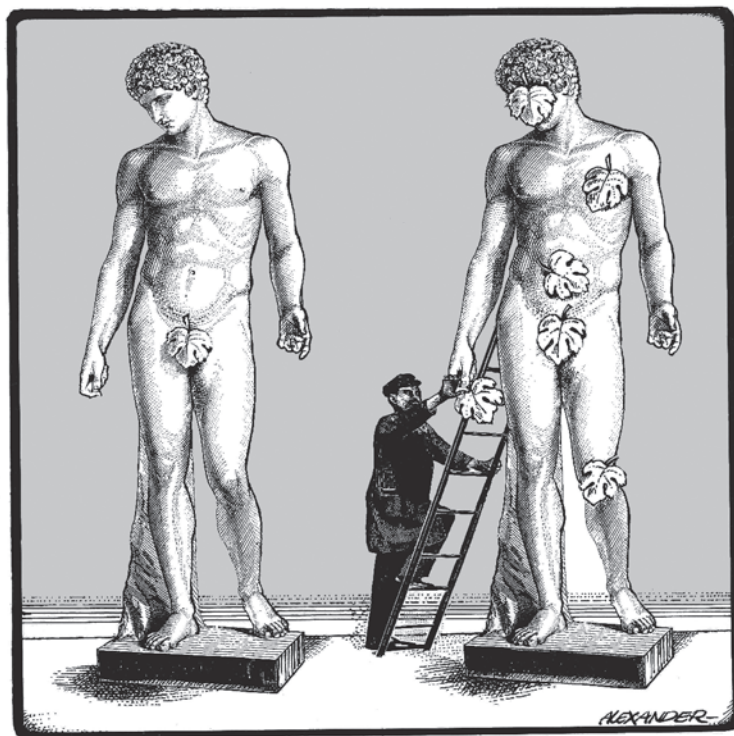
Laten we het eens proberen: Mariënburg nodigt de leden en lezers uit om zelf een hedendaagse geloofsbelijdenis te schrijven, 'Mijn Credo van Nu'.

Stuur uw Credo naar het redactie-adres. Aan het eind van dit jaar bekijken we samen het resultaat. Veel inspiratie!

MIJN CREDO VAN NU

LID-MAATSCHAP...

De bisschop van Rome, paus Benedictus XVI, heeft hoge achting voor de kerkelijke traditie. Hij gaf de Latijnse liturgie van Trente meer ruimte, hij bepleit nu de wederinvoering van het Lof, hij vindt dat de geestelijkheid weer in habijt, pij en toog moet gaan, hij propageert nieuwe aflaten. In dit licht moeten ook zijn Afrikaanse uitspraken over het condoom worden gezien. Ook daar steunt hij op de traditie. Zijn illustere voorgangers hadden immers ook bijzondere aandacht voor het mannelijk lidmaatschap. Paus Paulus IV gaf in 1555 de schilder Daniele da Volterra de opdracht om in de Sixijnse kapel alle figuren die Michelangelo bij het Laatste Oordeel naakt had geschilderd, van passende slipjes e.d. te voorzien. En in 1857 heeft paus Pius IX bij alle naakte mansbeelden in het Vaticaan museum persoonlijk met hamer en beitel de leden verwijderd en laten vervangen door vijgenbladeren. Het is niet bekend of de kist met penissen in het Vaticaan archief bewaard is gebleven...

Word lid

BON VOOR OMWENTELING

De crisis in de kerk is de voorbode van een wereldwijde kerk-omwenteling. "Mariënborg" wil daarover informeren en eraan bijdragen. Als vereniging en als tijdschrift. Voelt u daar ook wat voor?
Sluit u aan bij onze gelederen:

De heer/mevrouw (a.u.b. aangeven wat van toepassing is)

Naam:

Adres:

Postcode en plaats: ...

- wordt lid van de vereniging Mariënborg en ontvangt vijf keer per jaar 'Mariënborg, tijdschrift voor kritisch katholieken' (€ 25,- per jaar)
- abonneert zich op het tijdschrift 'Mariënborg' zonder lidmaatschap (€ 15,- per jaar)
- meldt zich voor drie proefnummers van het tijdschrift 'Mariënborg' (€ 5,-)
- is lid en wil een geschenkabonnement van drie nummers geven aan:

de heer / mevrouw (a.u.b. aangeven wat van toepassing is)

naam:

adres:

postcode en plaats: ...

Datum:...

Handtekening: ...

De ingevulde bon in gesloten envelop zonder postzegel opsturen naar:

Secretariaat Mariënborg – Antwoordnummer 223- 8 00 VB Amersfoort

of zend een e-mail met alle gegevens naar: secretariaat@marienburgvereniging.nl